

Fra: Liljeroth Tone tone.liljeroth@stortinget.no
Emne: SV: TAKK! – og nei takk!
Dato: 8. september 2014 09:08
Til: fko113@me.com

Hei

Viser til din mail av 20. august og vil først få beklage sen tilbakemelding. Regjeringen, med statsråd Listhaug i spissen, har vært tydelig på at forbudet mot bruk av genetikk (GMO) i norsk matproduksjon skal bestå. Legger ved lenke til oppslag statsråden hadde tidligere i år om nettopp dette. <http://www.abcnyheter.no/nyheter/2014/01/20/sylvi-listhaug-imot-gen-tukling-i-matproduksjon> . Ha en fin dag.

Med vennlig hilsen
Fremskrittspartiets stortingsgruppe

Tone Liljeroth
spesialrådgiver / næringspolitisk rådgiver

Telefon: +47 23 31 24 18 / +47 91 39 99 28

E-post: tone.liljeroth@stortinget.no

Fra: Finn Kolberg [<mailto:fko113@me.com>]

Sendt: 20. august 2014 15:43

Til: David Quist; Lise Nordgård; "Thomas A. Bøhn"; Anne Ingeborg Myhr; Ørjan Olsvik; Sissel Rogne; Terje Traavik; Hilde-Gunn Oppsal Hoen Sorteberg; Audun Nerland; Audrun Utskarpen; Børge Brende; Sylvi Listhaug; Solveig Horne; Bioteknologinemnda; Siv Jensen; Miljødirektoratet; Harald Gjein; Torbjørn Røe Isaksen; Erna Solberg; Vitenskapskomitéen for mattrygghet; Tine Sundtoft; Are Mattilsynet; Monica Mæland; Anne-Grethe Strøm-Erichsen; Etisk råd; Åshild Krogdahl; Kathrine Kleveland

Kopi: Postmottak Frp; Hareide Knut Arild; Navarsete Liv Signe; Erna Solberg; Bjørnar Moxnes; Trine Skei Grande; Lysbakken Audun; Yngve Ekern; Bellona; Aftenposten; Lena Lindgren; Sabima; Bondelaget; Sunnmørsposten; NTB; NRK 2; Arne Storrønningen; Lottelise Folge; TV 2 2; VG; Kari Gaasvatn; Firda; NRK; Nationen 2; Atle Andersson; Nationen; Kathrine Kleveland; Petter Nordgaard Lorentzen; Torbjørn Eidhammer; Hans Mjelva; Vårt Land; Fædrelandsvennen; Nordlys; BA; Drammens Tidende; Tone Thorgrimsen; Dagbladet; Guro Valland; Thomas Vermes; Adressa

Emne: TAKK! – og nei takk!

Om behovet for edrueelig informasjon om genmodifisert mat og fôr (GMO)

Først og fremst takk til forskere og vitenskapsfolk som har tatt seg tid til å informere om og debattere viktige sider ved GMO

- David Quist og Thomas Bøhn. som i [Nordlys](#) informerte om det enkle og uskyldige ved trygg mat, og samtidig ga forklaring på hvorfor GMO ikke hører til i den kategorien. Artikkelen ble i juni også tilpasset som debattinnlegg i [Bergens Tidende](#).
- Anne Ingeborg Myhr. som ber om styrkning av GMO-forskningen i [Nationen](#) 2. juli i år., og samtidig forklarer hvorfor mattrygghetsperspektivet er viktig.

- Anne I. Myhr, Lise Nordgaard, Sissel Rogne og Ørjan Olsvik, som i [Aftenposten](#) 12. august kom med en begrunnet og informativ advarsel mot å ta i bruk genmodifisert fiskefôr.
- Terje Traavik og Lim Li Ching, som står som redaktører for boken [Biosafety First](#), der de fleste sikkerhetsmessige sidene ved bioteknologien blir berørt.

Flere tusen interesserte på Facebook, i tillegg til jevne avislesere, er svært glade for slike innføringer i et komplisert tema. Så, TAKK!

Derneft takk også til fagfolk som bidrar til forståelse av GMO på et noe annet grunnlag

- Hilde-Gunn Oppsal Hoen Sorteberg, som i [Schrødingers katt](#) 20. februar pekte på GMO som løsning på mulig matmangel, og som ellers setter sitt preg på Mattilsynetss, VKMs og EFSAAs vinklinger og syn på GMO
- Audun Nerland, med sine faglige bidrag til forvaltningen av GMO i Norge, blant annet Mattilsynets og VKMs tilnærminger til GMO. I et debattinnlegg i [Nationen](#) i november 2010 uttrykte han at det er "**Viktig med fordomsfri, men kritisk vurdering av GMO**".

Vi vanlige forbrukere er glade for innblikk i [bioteknologiens utvikling](#), nettopp med det fordomsfrie og kritiske for øye. Så, TAKK til dere også!

Vi forbrukere kommer ofte i klemme mellom forskjellige syn og politiske interesser som gjelder GMO, eller vi forblir temmelig uvitende. Denne situasjonen er spesielt urimelig om GMO skal bli en del av matforsyningen vår. Bidragene ovenfor er derfor spesielt viktige for oss, og kan hjelpe på veien inn i nødvendige diskusjoner. De er også i tråd med både Grunnlovens paragraf 112 og internasjonale konvensjoner som tilsier at allmennhetens deltakelse skal sikres (se [lenke](#) . I USA pågår det nå heftige diskusjoner fordi GMO ble "snikinnført" på 90-tallet ut fra politiske interesser og et visst vitenskapelig overmot. Slik bør vi ikke få det her. Selv om vi har fått en utmerket genteknologilov som gir en følelse av god beskyttelse, ser vi at den kan tolkes slik at beskyttelsen blir fiktiv. Vi ser også at gamle og [nye handelsavtaler](#) kan bidra til at tolkningene blir enda mer glidende enn ved Mattilsynets fiskefôr-dispensasjoner. Avtaler som favoriserer handel på bekostning av helse er ikke bærekraftige i samfunnsmessig perspektiv – forbrukere sier nok NEI TAKK! i den grad vi blir informerte. Og informerte skal vi jo være. Den alltid våkne Kari Gåsvatn beskriver i [Nationen](#) 19. august presist det flere og flere går og tenker på. TAKK!

Vi ser at stadig flere land stanser import eller tilvirkning av GMO. Grunnene kan være politiske, eller ha med kvalitet, sikkerhet og mangfold å gjøre. Det er på det rene at det finnes to sterkt sprikende syn på GMO som kan være avgjørende for hvilke valg en tar:

1. Genmodifisering stilles på linje med tradisjonell planteavl, og betraktes bare som en [videreutvikling](#) av denne. Tilhengere av denne versjonen synes å være av de mest ivrige etter å benytte bioteknologi som del av verdens matforsyning. Den ligger også til grunn for den svenske brosjyren om bioteknologiens utvikling som er nevnt ovenfor – der er ærefrykten overfor det mulige større enn omtanke for helhet og sikkerhet. Mattilsynets nettsider avspeiler også en slik tankegang – ligger dette bak deres slepphendthet med tillatelser til å benytte genmodifisert fiskefôr?
2. Det andre perspektivet tar for seg at genmodifisering foregår i laboratorier, ikke i naturen, med upresise metoder, uforutsigbare resultater – ofte på tvers av normale artsbarrierer. De som legger vekt på dette, setter oftest "føre var"-prinsippet først og peker på at GMO "verken er trygt eller nødvendig" – som i gjennomgangen av foreliggende forskning på GMO i [GMO Myths and Truths Report](#).,. Man sier også at GMO bygger på en [utdatert forståelse av genomet](#).

Både Mattilsynet og VKM følger retningslinjer som er utarbeidet av European Food Safety Authority (EFSA). EFSA er ved flere anledninger kritisert for [interessekonflikter](#), [mangel på åpenhet](#) og [manglende uavhengighet](#). Når en stiller [spørsmål om GMO](#) til Mattilsynet, viser de iver (etter noen måneder) etter å fortelle om hvor nøye de følger forskrifter og retningslinjer. Det går an å tro dem på det de sier, men det er underlig at de ikke tar kritikken mot EFSA på alvor og tenker litt selv. Det ville vært mer i samsvar med genteknologilovens forsett om å følge "føre var"-prinsippet. Her kan man ikke ha forflatete prosedyrer som uten videre tar standpunkt for det første synet ovenfor. Litt dybdetenkning må til, der begge perspektiver blir benyttet. Først da kan en si at en har hatt en **"fordomsfri, men kritisk vurdering av GMO"**.

Det kan faktisk tenkes at EFSAs retningslinjer og sikkerhetsvurderinger er direkte gale, om de ikke er helhetlige. Tenkningen bak kan være av det fragmenterte slaget. Selv om man kan mye, er det man egentlig vet om gener og planter, lite. Når Mattilsynet og VKM godkjenner GMO fordi de finner "vesentlig likhet" mellom GMO og kontrollplanter, ser de da egentlig etter på rett sted og på rett måte?

- Hva liv er, er fortsatt en gåte. Likevel smykker man seg med betegnelsen "bioteknologi"?
- En av de få som har forsøkt å sette "liv" inn i en [vitenskapelig ramme](#), mener at [GMOs Can Never be Safe](#).
- Biologi er ikke tilstrekkelig for å forklare planters liv. Kvantefysikk må til: [Fotosyntesen](#) viser sammenheng med en verden der alt henger sammen med alt.
- EFSAs retningslinjer for risikovurderinger er tuftet på antakelsen om at gener opererer mer eller mindre uavhengig av hverandre, og at kvantefysikken ikke gjelder i biologien. Ny lærebok kan sette ting på plass: [Quantum Effects in Biology](#). Dagens risikovurderinger henger i løse luften?
- Bare omtrent 2% av genomet er kjent, resten betegnes som "søppel", fordi funksjonen er ukjent eller diskutabel. Likevel tror man at man kontroll på ting?
- Epigenetikken har vokst fram fra forståelsen av at DNA slett ikke er så deterministisk som man tidligere trodde. Gener kan sees som ["fields of possibilities"](#), som blir påvirket av vær, vind, mat, kjemikalier, stress...
- Epigenetikken bør åpne for nye veier innen bioteknologien, med metoder som er atskillig mer skånsomme og helsebringende enn dagens.
- [GenØks forskning](#) på hhv. økologisk, "vanlig" og GMO-soya viser "vesentlig ulikhet". EFSAs retningslinjer avdekker ikke slikt, og konkluderer med "vesentlig likhet" i alle aktuelle tilfeller. Betyggende?

Undertegnede er ikke vitenskapsmann, men ønsker et genuint søkelys på GMO mat og fôr – behovet for edruelig informasjon om emnet er stort. Om ovenstående innspill er av betydning, regnes det med reaksjoner. Om de ikke er av betydning, regnes det også med reaksjoner, i form av utfyllende kunnskap uten propaganda. I alle fall blir dette spredd etter beste evne i sosiale media.

På forhånd takk for alle konstruktive innspill.

Bergen 20. august 2014

Vennlig hilsen
Finn Kolberg
pensjonert lærer, MBA
fiko@mac.com
finnkol.net/Rydding
finnkol.net/MoM2014